

Årsberetning 2013

Velkommen til årsmødet for Danmarks Naturfredningsforening (DN) i Vejle Kommune. Ved sidste årsmøde i november 2012 blev de tre bestyrelser (lokalkomiteer) for områderne Give – Egtved, Jelling – Grejs og Vejle – Børkop nedlagt for at blive erstattet af en afdelingsbestyrelse på 9 medlemmer samt 2 suppleanter for DN i Vejle Kommune. På den måde tilpassede DN i Vejle Kommune sig organisatorisk til kommunalreformen fra 2006.

DN har ca 133.000 medlemmer i hele Danmark. I Vejle Kommune er der pr. 30. september i år 2072 medlemmer, hvilket er en lille fremgang i forhold til de 2050 medlemmer, som vi havde på samme tidspunkt i 2012.

Bestyrelsen for afdelingen holder et månedligt møde, men ud over det er der livlig kontakt via mails, og der foregår løbende en sagsbehandling.

Vi modtager en stadig strøm af en lang række forskellige sager, herunder lokalplaner og kommuneplantillæg, sager i forbindelse med strandbeskyttelseslinien og andre beskyttelseslinier, fredningsdispensationer, miljøgodkendelser af husdyrbrug, sager i forbindelse med en krænkelse af beskyttet natur, såkaldte § 3 områder, landzonesager og specielle sager, der vedrører f.eks. Vejle Fjord.

Nogle sager er blot til orientering og gennemsyn, andre kræver et høringssvar og i enkelte sager påklager vi myndighedens – det kan være kommunens eller naturstyrelsens - afgørelse til Natur – og Miljøklagenævnet. Endelig er der forespørgsler fra bekymrede borgere som oftest omhandlende aktiviteter tæt på borgerens bopæl.

Fredninger

DN er den eneste private forening, som har ret til at rejse fredningssager. Der er i Vejle Kommune 16 større fredede områder og herudover alle kirkefredningerne, og ikke at forglemme Jellinghøjene og Egtvedpigen. En fredning kan kun ophæves, såfremt der er yderst vigtige samfundsmæssige interesser på spil.

Der ansøges ofte til fredningsnævnet om dispensation til nye projekter i de fredede områder. I alle disse sager bliver DN af fredningsnævnet bedt om et høringssvar. Vi anbefaler kun dispensation af projekter, der ikke strider mod intentionerne i fredningsbestemmelserne. Samarbejdet med fredningsnævnet er meget fint, fredningsnævnet lytter til DN, og som oftest er fredningsnævnets afgørelser helt i tråd med DN's anbefalinger.

Vi har i det forløbne år behandlet 14 ansøgninger til dispensation af projekter i de fredede områder og herunder deltaget i 2 besigtigelser. Der har ikke i 2013 været nye fredninger i Vejle Kommune.

Lokalplaner

DN får samtlige forslag til lokalplaner fremsendt, vi kan derefter, som alle borgere, skrive et høringssvar. Når lokalplanen er endeligt vedtaget, har vi mulighed at indgive en klage til Natur- og Miljøklagenævnet over retlige forhold i relation til Planloven. DN-Vejle har ikke i 2013 indsendt klager, hvorimod vi har fremsendt adskillige høringssvar.

Kommuneplan

Vejle Kommune sendte i 2013 forslag til kommuneplan 2013 – 2025 i høring. DN fremsendte høringssvar, hvor vi bl. a. roser kommuneplanforslaget for, at det adskillige gange pointeres at udviklingen skal foregå på en bæredygtig måde med mindre brug af ressourcer, herunder at forbruget af fossile brændsler til bl.a. boligopvarmning og trafik reduceres.

DN støtter fuldt ud, at der spares på arealerne til byudvikling, og der fokuseres på byfortætning og byomdannelse med mulighed for at blande byfunktioner, genanvende eksisterende byområder samt udnytte kollektiv trafik og kollektiv forsyning bedre.

Kommuneplanforslaget omtaler hyppigt bæredygtighed, men DN efterlyser, at kommunen mere specifikt definerer bæredygtighed, og vi savner konkrete eksempler og anvisninger.

Specifikt har vi påpeget, at kommunen bør udarbejde en samlet status for kommunens natur og en strategi for bedring af biodiversiteten, at vejkanter og grøftekanter udgør økologiske forbindelsesveje og biodiversiteten af disse kan forbedres ved en mere fornuftig slåning.

Herudover er vi på ingen måder begejstret for planerne om en Hærvejsmotorvej krydsende Vejle Ådal, og vi har anbefalet at Hærvejsmotorvejen tages ud af kommuneplanforslaget.

Vådområder

Natur- og miljøforvaltningen i kommunen fortsætter med på fremragende vis at planlægge og udføre vådområdeprojekter.

Vi glæder os fortsat over Kongens Kær projektet, Genslyngningen af Vejle Å på en 2 km strækning mellem Tørskind og Vork, den genslyngede Skærup Å samt en masse mindre projekter, hvor rørlagte vandløb frilægges og genslynges, og dræn afbrydes

Kommunen har netop indviet et nyt fint vådområdeprojekt ved Vejle Å ved Haraldskær Fabrik, hvor åen har fået et par nye slyng og der er skabt våde enge og fladvandede områder. Projektet er en del af den nationale vandoplandsplan, hvor formålet er at skabe et renere og mere artsrigt vandmiljø i dette tilfælde til gavn for Vejle Fjord, hvor vandkvaliteten desværre fortsat er dårlig.

Vejle Å

Vejle Å skal bl. a. fungere som en økologisk korridor. Naturen langs åen i Vejle midtby er stærkt trængt af byggeri, der er placeret helt til kanten af åen. Kommunen har gjort og gør fortsat en ihærdig indsats for at bedre vandkvaliteten i åen. Dette medfører at fiskebestanden øges, og det er derfor glædeligt, at odderen er flyttet ind i byen og isfuglen kan observeres enten siddende på en gren ved åbrinken eller i sin lynhurtige flugt lavt over vandspejlet på udkig efter mad.

Derfor er det noget overraskende, at kommunen vedtager et forslag til tillægsregulativ for Vejle Å, der tillader motorbådssejllads helt op til udløbet af Omløbsåen. Hverken isfuglen eller odderen vil trives med motorbådssejllads

Forslaget fremstår mildest talt lidet gennemtænkt. Der er hverken historiske, turistmæssige eller handelsmæssige argumenter for at tillade motorbådssejllads til Omløbsåen.

Et forslag fra Vejle Kommune om helt at forbyde motorbådssejllads på Vejle Å svarende til, hvad der er gældende for Gudenåen fra udspringet til Mossø ville have været logisk og i tråd med de anstrengelser Vejle Kommune gør for at forbedre vandkvaliteten i åen og bringe naturen ind i Vejle midtby

Strandbeskyttelseslinien

Igen i år skal denne beskyttelseslinie nævnes, da der løbende er en lang række sager. Vi skal i Danmark være tilfredse med, at en stor del af vore kyster fortsat fremstår som uspolet natur.

Vejle Kommunes kyststrækning strækker sig fra Ulbæk i nord ved grænsen til Hedensted Kommune til Rands Fjord i syd ved grænsen til Fredericia Kommune. Hele kystlinien bortset fra i Vejle By og dele af kysten ved Bredballe er omfattet af denne beskyttelseslinie, der de fleste steder løber 300 meter fra daglig vande. Strandbeskyttelseslinien administreres af

staten (Naturstyrelsen som en del af Miljøministeriet) og ikke af kommunerne, hvilket må anses for at være yderst fornuftigt. Naturstyrelsens ressourcer er begrænsede og styrelsen er afhængig af at borgere og foreninger, herunder DN, er opmærksomme på eventuelle krænkelse af strandbeskyttelseslinien.

Af naturbeskyttelsesloven § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinien. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne eller lignende, der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel. Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl. a. at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning indenfor strandbeskyttelseslinien.

Strandbeskyttelseslinien administreres meget restriktivt. Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til vore kystområder, dispenseres der kun, når der forligger en særlig begrundelse herfor, og når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinien.

DN har igen året anmeldt en række forhold, der strider med naturbeskyttelseslovens § 15, til Naturstyrelsen. Loven er ganske klar, og som oftest giver Naturstyrelsen efterfølgende ikke dispensation, men derimod et afslag til forholdet.

Det var derfor overraskende, at Naturstyrelsen i en enkelt sag ved Sellerup strand gav dispensation til en ny terrasse på 70 m², hvor den eksisterende var 30 - 35 m². Vi fandt at dispensationen åbnede op for etablering af meget store terrasser inderfor strandbeskyttelseslinjen.

DN påklagede derfor Naturstyrelsens dispensation til Natur- og Miljøklagenævnet, og vi fik medhold, idet NMN afviste Naturstyrelsens dispensation til denne store terrasse.

Ejeren af ejendommen er ihærdig og har for nylig etableret et større befæstet areal dækket med mørke skærver på grunden. Naturstyrelsen har netop givet ejeren afslag til bibeholdelse af det befæstede areal og påbud om at fjerne det indenfor et par måneder.

Sø- og åbeskyttelseslinjen

Denne beskyttelseslinje er omfattet af §16 i naturbeskyttelsesloven. Linjen ligger 150 meter fra alle søer med en vandflade på mere end 3 ha og 150 meter fra de vandløb med en bundbredde på mindst 2 meter.

Vejle Kommune meddelte i 2011 en lovliggørende dispensation til terrænændringer, beplantning og etablering af en vendeplads på en ejendom ved Engelsholm Sø. DN påklagede denne afgørelse til Miljø- og Naturklagenævnet, og her i 2013 kom afgørelsen fra NMKN, der gav DN medhold og ændrede kommunens dispensation til et afslag.

Bade- og bådebroer, samt bådflifte

Tilladelse til bade- og bådebroer gives af kommunen, medens tilladelse til bådehejs gives af Kystdirektoratet.

Det er Kystdirektoratets praksis, at der ikke gives tilladelse til at etablere bådflifte i det åbne land langs kysterne. Denne praksis baseres på hensynet til kystlandskabet samt, at bådens naturlige placering er forstøjet ved lovligt etableret bådebro eller i en lystbådehavn. Ved at placere båden på en bådflifte, er det Kystdirektoratets erfaring, at båden vil blive hejst op over vandfladen med hele kølens dybde, med ca. 1 meters afstand til vandoverfladen og derved virker selv små både skæmmende i kystlandskabet.

På Brønsvigvej i Bredballe gav Kystdirektoratet i oktober 2012 afslag på tilladelse til en bådflifte. Efterfølgende har DN i år anmeldt samtlige bådflifte i Vejle Kommune (ca. 12) til Kystdirektoratet.

Affaldsindsamling

DN arrangerer hvert år i april i samarbejde med Grønt Forum affaldsindsamling i Vejle Kommune. Der samles meget affald, og forhåbentlig er denne indsamling medvirkende til, at borgerne får øjnene op for, at affald ikke skal smides i naturen. Det er ofte dejligt forårsvejr i april og rigtig mange deltog i år. Tak til alle, der mødte op.

Naturpleje

I adskillige år har DN stået for naturplejen på flere arealer i kommunen. Ved Kvak Mølle bliver en eng blevet plejet med slåning med le i begyndelsen af juni. Naturkvaliteten af denne eng er forbedret meget, og der kunne i år tælles 1900 maj – gøgeurter.

DN arrangerer en årlig naturplejedag på Bjerlev Hede, hvor der fjernes småtræer og buske. Heden tæller adskillige sjældne plante- og dyrearter, der ikke vil overleve, hvis området springer i skov.

Herudover foretager DN årligt naturpleje på gravhøjen Ravnshøj ved Jelling.

DN er også aktiv i flere Kogræsserforeninger. Det er vigtigt at få afgræsset de mange enge, for at bevare denne efterhånden sjældne naturtype.

Ture

DN har i årets løb arrangeret adskillige ture, der er åbne for såvel medlemmer som ikke-medlemmer. Disse ture er generelt velbesøgte med mange deltagere.

14.4 havde vi fossiltur ved Hundshage, 1. maj forårstur langs nordsiden af Vejle Fjord, 2.6 en meget tidlig morgentur for at høre nattergalesang ved Abrahamsens gård i Jelling. 16.6 havde vi de vilde blomsters dag ved Kulsø, og her i efteråret har vi haft to svampeture, den ene i Jelling Skov på naturens dag den 8. september og den 21. september havde vi en meget fin familiesvampetur ved Kvak Mølle, hvor Lars Kromann-Larsen traditionen tro var en kyndig leder af turen.

Folder om Højgård Skov

Westy Esbensen, medlem af afdelingsbestyrelsen, har udarbejdet en meget fin folder om Højgård Skov, der ligger på skrænterne ned mod Fløjstrup Bæk mod nord, Fruens Møllested Bæk mod øst og Grejs Ådalens enge og Grejs Å mod syd.

Dette meget fine kuperede terræn har ikke været egnet til landbrug, og derfor har det meste af området været dækket af skovsiden istiden. Skoven er yderst artsrig og bestemt et besøg værd.

Højgård fik i 2012 ny ejer, som har gjort en meget stor indsats for at forbedre naturindholdet af området. DN har et fint samarbejde med ejeren.

Nyhedsbreve

Vi har siden januar 2013 hver tredje måned udsendt et nyhedsbrev til de af vore medlemmer, hvor vi kender email adressen. I nyhedsbrevene fortæller vi om vores arbejde, om ture og arrangementer, og fortæller aktuelle historier fra Vejle Kommunes natur.

På vegne af bestyrelsen
Uffe Rømer,

Formand DN – Vejle